

V Liberci dne 11. dubna 2024

Tisková zpráva

MEZINÁRODNÍ DEN BOJE PROTI HLUKU

Na pátek 12. dubna 2024 připadá Mezinárodní den boje proti hluku, který byl v roce 1996 iniciován americkou Ligou pro sluchově postižené a klade si za cíl upozornit na negativní vliv hluku v životním prostředí člověka. Je třeba si uvědomit, že hluk do našich sluchových aparátů neputuje pouze z průmyslových areálů a provozu dopravních prostředků, ale sami lidé se vystavují hluku, ať už chtěnému nebo nechtěnému. Často si ani neuvedomíme, že hluk nás obklopuje na každém kroku, a lidský organismus se na určitou míru hluku umí adaptovat. To však neznamená, že mu hluk nevádí, již hluková hladina o intenzitě 35 dB způsobuje rušení spánku. Působení hluku může vést k vysokému krevnímu tlaku a ke kardiovaskulárnímu onemocnění.

KHS jako orgán ochrany veřejného zdraví se zabývá ochranou veřejného zdraví před nepříznivými účinky hluku a kontroluje dodržování povinností provozovatelů zdrojů hluku, aby při jejich provozu byly dodržovány hygienické limity. Hluk však KHS může hodnotit pouze ve stanovených tzv. chráněných prostorech, a i vlastní provedení měření hluku a jeho vyhodnocení podléhá stanoveným postupům. Rovněž je nutno zmínit, že ne každý hluk, který může být obtěžující pro obyvatelstvo, lze platnými legislativními postupy ošetřit ke spokojenosti všech obyvatel. Hygienické limity jsou totiž stanoveny jako společensky přijatelné riziko, tj. zajištění ochrany obyvatelstva proti hluku by při této hladině hluku mělo být účinné, a přitom technicky a ekonomicky dosažitelné.

V případě, že u zdroje hluku, při jehož provozu nelze z vážných důvodů zajistit nepřekračování hygienických limitů hluku, nejčastěji se jedná o provoz na pozemních komunikacích, lze přistoupit ze strany orgánu ochrany veřejného zdraví k vydání časově omezeného povolení zdroje hluku, a to tehdy, pokud provozovatel prokáže, že hluk bude omezen na rozumně dosažitelnou míru. Tím se rozumí poměr mezi náklady na protihluková opatření a jejich přínos na snížení škodlivých účinků hluku s ohledem na zasažený počet obyvatel. KHS vždy požaduje při posuzování předložit také harmonogram provádění protihlukových opatření na dobu udělení tzv. výjimky a každoroční zprávu zahrnující jejich plnění. V Libereckém kraji je k dnešnímu datu vydaných devět platných časově omezených povolení provozu zdroje hluku, všechna pro pozemní komunikace. Jejich provozovatelé postupně provádí navržená protihluková opatření.

Hygienické limity jsou dány nařízením vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací. Toto nařízení bylo novelizováno (nařízením vlády č. 433/2022 Sb.) a s účinností od 1. 7. 2023 došlo ke změně hygienických limitů ve smyslu sjednocení hodnot hlukových limitů na pozemních komunikacích všech tříd a na železnicích, které byly postaveny před 01.01.2001, kdy pro pozemní komunikaci byly stanoveny hygienické limity hluku pro denní dobu 68 dB a pro noční dobu 58 dB, a pro železnice pro denní dobu 68 dB a pro noční dobu 63 dB. Dále byl zrušen institut tzv. staré hlukové zátěže, který umožňoval provozovat pozemní komunikace až do limitu 70 dB v denní době a 60 dB v noční době. Avšak u nově vybudovaných silnic III. třídy a nižších byl hygienický limit pouze 55 dB v denní době a 45 dB v noční době. Tyto hodnoty nebylo často možné splnit, protože byly překračovány už jen běžným provozem v dané lokalitě, například obsluhností nové výstavby rodinných domů, čímž vznikaly velké náklady na provádění protihlukových opatření, a to nejčastěji na vrub obcí či měst.

„Neméně obtěžujícím zdrojem hluku, který je spojen zejména s novou výstavbou rodinných domů, jsou tepelná čerpadla. Nejčastěji zvolená zařízení, která v rámci posuzování projektových dokumentací řešíme, jsou tepelná čerpadla typu vzduch – voda, která mají venkovní vzduchotechnickou jednotku. Ta bývají instalována zpravidla u fasády rodinného domu a ve směru ventilátoru se šíří hluk“, vysvětluje Ing. Jarmila Petříčková, ředitelka odboru hygieny obecné a komunální KHS LK. „Tento hluk může být velmi nepříjemný převážně v husté zástavbě, kdy tato zařízení mohou navíc vykazovat tzv. tónovou složku. Obyvatelé ji často popisují jako dunění, bzučení anebo pískání. Jedná se o vysoce obtěžující zvuk. V případě novostavby RD proto určujeme v podmínkách našich závazných stanovisek stavebníkům povinnost provedení měření hluku z provozu tepelného čerpadla před uvedením stavby do užívání. Toto měření musí provést autorizovaná osoba a slouží ke zjištění skutečné akustické situace zahrnující i případné odrazy, ke kterým v místě zpevněných ploch u rodinných domů může docházet, a dále k identifikaci i již zmírněné tónové složky. Často se stává, že odhalí i závadu na samotném zařízení tepelného čerpadla.“

V roce 2023 vydala KHS LK bezmála 500 závazných stanovisek pro výstavbu nebo kolaudaci staveb rodinných nebo bytových domů, které ve velké většině využívají pro vytápění a ohřev teplé vody tepelná čerpadla typu vzduch-voda.

Jiná situace je u instalace tepelného čerpadla provedená u stávajících rodinných či bytových domů, kdy nedochází k zásahu do obvodového pláště objektu, neboť ty nepodléhají stavebnímu povolení, a tudíž se KHS k těmto instalacím nevyjadřuje. Hluk z takového zařízení pak může vyhodnotit až v rámci podnětu občanů. Ten pak KHS řeší s pomocí autorizované laboratoře, která provede měření hluku a následně se zjištěné hladiny hluku z instalovaného tepelného čerpadla porovnají s hygienickým limitem. Pokud provozovatel takového tepelného čerpadla překračuje hygienický limit, který v noční době může činit v případě výskytu tónové složky 35 dB, což je pro představu hlučnost tiché komunikace dvou lidí, přistupuje pak KHS k sankčnímu postihu provozovatele takového zařízení a k požadavku provést opatření vedoucí k nápravě závadného stavu.

V roce 2023 KHS LK řešila ve spolupráci se stavebními úřady 5 podnětů na hluk z provozu tepelných čerpadel u rodinných domů, neuložila žádnou pokutu.

„Hlasové projevy lidí ani zvířat podle výše uvedených legislativních předpisů nelze řešit. Bohužel často jsou to nejvíce obtěžující zvuky, se kterými se ve svých bytech anebo na svých zahradách či balkonech setkáváme. Jediným možným tzv. nápravným opatřením je v tomto případě sousedská ohleduplnost. Mezinárodní den boje proti hluku může být současně ideální příležitostí zkontrolovat si technická či technologická zařízení u svých nemovitostí, a v případě podezření na rušení okolí provést patřičné opatření, například provedení servisu vzduchotechnického zařízení,“ uzavírá Petříčková.

Zuzana Balašová
tisková mluvčí KHS LK